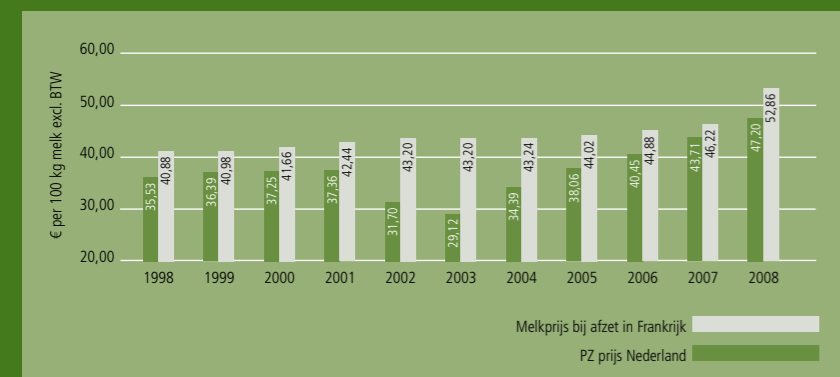

Capriscope®

Nederlandse markt betaalt geitenmelk structureel al tien jaar slecht

Steeds meer melkgeitenhouders zoeken afzet in het buitenland. Een groot deel van de geitenhouders, die eerst de melk aan Van Dijk leverden wijken uit naar België. De veelal grotere geitenhouders zeggen hun bestaande afnemers in Nederland vaarwel en regelen hun afzet zelf in het buitenland. Onderstaand schema maakt duidelijk waarom?

Het schema laat zien dat al tien jaar lang de geitenmelk in met name Frankrijk beter betaald wordt dan in Nederland.

Geitenmelkprijsvergelijking december 2008

Melkrijzen in euro per 100 kg, excl. BTW voor standaardbedrijf met 600.000 kg per jaar, waarvan deze maand 39.000 kg met 4,50% vet en 3,70% eiwit

	euro			euro per 100 kg melk						
	vetprijs per kg	eiwitprijs per kg	vaste inhouding per mnd	seizoen	gemidd. kwantum toeslag	overige	melkprijs deze maand	+/- tov vorig jaar	melkprijs 2008 cumulatief	voortschrijd. gemiddelde laatste 12 mnd
Amalthea	2,368	11,250	-569,40			-1,29	49,53	3,52	45,56	45,81
BGNN	3,369	9,367	-284,70	4,75		0,95	54,78	-4,46	47,52	48,71
CBM	6,263	6,263	-200,00			1,00	51,85	-1,17	48,39	49,36
Bettinehoeve	3,350	9,965	-180,08		1,11		52,59	1,06	48,23	49,06
Van Dijk	6,286	6,286				0,58	52,12	8,20	48,17	48,17
HGM	4,110	8,980	-138,98	6,64	0,76		58,77	2,30	46,87	50,46
Henri Willig	5,266	5,876	-100,00	2,59	1,04		48,82	-4,37	46,33	47,58
De Jong	6,286	6,286	-104,00	8,20			59,48	7,61	46,57	51,22
gemiddeld (rekenkundig)							53,49	1,59	47,20	48,80

Bron: Productschap Zuivel

Marktplaats Geiten

Te koop: Goede dekbokken van de beste geiten, vaders KI, geboren januari 2009 scrapie, CL en CAE vrij. Inl. B vd Veecken 06-13444396 of 073-5321835

Te koop: Jonge dekbokjes, zeer goede afstamming, Tel. 06-2073001

Te koop: Jonge dekbokjes, zeer goede afstamming, Tel. 0514-582550

Te koop gevraagd: 1500 Gezonde melkgeiten, Tel. 06-51612074

Gratis advertentie plaatsen

Stuur uw advertentietekst voor de rubriek "Marktplaats Geiten" naar emiel@kenniscentrumveehouderij.nl en uw advertentie komt in het volgende nummer van de Capriscope nieuwsbrief.

Bewust leren kijken

Een geit geeft continue signalen af over welzijn en gezondheid. Dit doet zij via gedrag, houding en lichamelijke kenmerken. Deze geitsignalen kunt u gebruiken voor het optimaliseren van de bedrijfsvoering. Het begint met bewust kijken, gevold door zoeken naar oorzaken en vertalen naar praktische maatregelen. De vragen die u zich hierbij steeds weer zou moeten stellen, zijn:

- Wat zie ik?
- Hoe komt dit?
- Wat betekent dit?

Het gaat om het kijken en nadenken. Geitsignalen voor gezondheid bij geiten helpt om met een andere bril naar uw geiten te kijken. In vijf stappen krijgt u een indruk van de situatie op uw bedrijf. De tip is om onbevagen naar uw geiten te kijken en vergeet excuses en verklaringen. Kijk rond alsof u op bezoek bent op een volgslagen vreemd bedrijf.

Emiel van Haaren, bedrijfsadviseur geitenhouderij

Voeren en vertering

Voeding van melkgeiten gaat in de basis om maximale opname van droge stof, waarbij een gezonde penswerking voorop staat. Een gezonde pens is het resultaat van een aantal factoren.

Bij de beoordeling van voeding, gezondheid en productie kijk je naar het verleden en naar vandaag, met de bedoeling om in de toekomst goede resultaten te boeken. Terugnijkende informatie helpt om te leren en helpt om de situatie van vandaag te begrijpen. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om doelen te stellen als: "Komend jaar wil ik 100 kg per melkgeit meer en een halvering van het aantal gevallen met baarmoederontsteking".

Belangrijke geitsignalen bij terugkijken zijn:

- Het verloop van de conditiescore;
- De jaarproductiegegevens, maandgegevens en de melkproductieregistratie;
- Het aantal stofwisselingsziekten (Clostridium, slepende melkziekte);
- Het aantal ziektegevallen;
- Het aantal afgevoerde melkgeiten met de reden van afvoer;

Voor inschatten van de huidige toestand en bijsturen zijn (operationele) geitsignalen:

- De pensvulling (voeropname en passagesnelheid)
- De melkproductie van vandaag en gisteren (voeropname en verhouding energie-eiwit);
- De mest (voeropname en vertering);
- Selectie aan het voerhek (homogeniteit van het rantsoen en smakelijkheid van de voercomponenten);
- Restvoergegevens (voeropname en -selectie);
- Herkauwactiviteit (structuur);

Conditiescore

De conditiescore (body condition score) geeft een subjectieve inschatting van de hoeveelheid onderhuids vet in het heupgebied en de lendenen van de geit. Veranderingen in conditie vinden plaats in de loop van weken tot maanden. De conditiescore stijgt als de melkgeit een overmaat aan energie binnenkrijgt, een daling betekent dat ze te weinig energie opneemt. Een broodmagere geit krijgt score 1, een moddervette geven we een 5. Alles wat daartussen zit krijgt een score tussen 1 en 5. Aldus ontstaat een meetlat, die het mogelijk maakt het conditieverloop te volgen en melkgeiten naar energiebehoefte te voeren. Een te vette melkgeit loopt het risico dat ze te weinig vreet rondom aflammeren en in het begin van de lactatie. Een te magere melkgeit heeft te weinig weerstand.

Mest

Mest vormt de spiegel van de spijsvertering. Bij de beoordeling krijg je een indruk van de balans in het rantsoen. Je let hierbij op de consistentie en de vertering. Consistentie is feitelijk de verhouding van vaste stof in de mest en de hoeveelheid aanwezig water. Bij veel afwijkende afbraakproducten uit het voer kan de dunne darm veel water aanzuigen. Andere redenen voor een dunne mest kunnen zijn: de aanwezigheid van gifstoffen of te veel mineralen.

Bij de beoordeling van de vertering kijk en voel je of er nog onverteerde delen zijn. In principe moeten alle rantsoencomponenten verteerd zijn. Wat niet is verteerd is ofwel onverteerbaar of kreeg onvoldoende tijd om te verteren. Dit laatste gebeurt als bijvoorbeeld de afbraaksnelheid van de energie- eiwitcomponenten niet op elkaar zijn afgestemd (rantsoenberekening). Tussen voeropname en mestproductie ligt ruim een dag bij geiten.

Geit signalen voor gezondheid bij geiten

vervolg van de voor pagina

Stap 1: Eerste indruk bij binnenkomst in de stal

Signaal	De geiten zijn te rustig	Gewenste situatie	De geiten zijn onrustig
Gedrag	Geiten blijven liggen, komen niet naar je toe	Nieuwsgierig en alert	Geiten rennen weg
Reactie op binnenkomst	Niet nieuwsgierig	Geiten kijken op	Schrikachtig
Aantal herkauwende dieren	Weinig dieren herkauwen	60% dieren herkauwen	Weinig dieren herkauwen
Mogelijke oorzaak	- Slepende melkziekte (indien in combinatie met koude oren) - Overmaat aan zetmeel (indien in combinatie met warme oren)		- Rangorde problemen - Extreem eiwitovermaat

Stap 2: De vacht

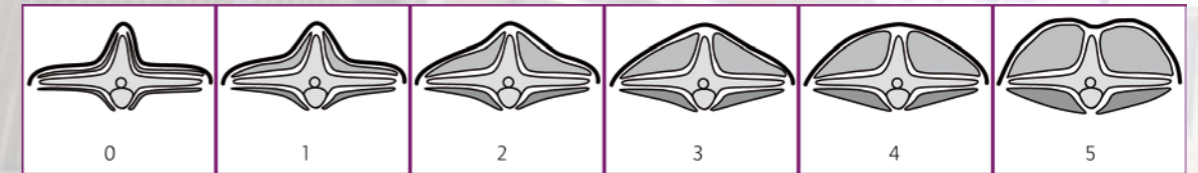
Signaal	Tekort	Gewenste situatie	Overschot / Tekort
Kleur	Rode gloed of vaal bij gekleurde geiten > mogelijk koper of jodium tekort	Egaal	Gelig > mogelijk eiwit of kalium overschot
Glans	Dof > mogelijk suiker of vetzuren tekort	Mooie glans	
Structuur	Wolzig / krullend > mogelijk Vit B12 of kobalt tekort	Recht	
Bedektheid	Kale plekken na de rui en eczeemachtige huid > mogelijk zink tekort	Geen kale plekken	Dor oud haar niet kwijt > mogelijk zwavel tekort

Stap 3: De kop

Signaal	Angstig	Gewenste situatie	Ziek
Stand van kop en oren	Naar achteren	Horizontaal (rust), Omhoog en naar voren (alert)	Hangend
Kleur binnenkant ooglid	n.v.t.	Rood	Bleek > bloedarmoede mogelijk door maagdarmparasieten of luizen
Stand van de ogen	n.v.t.	Bol	Plat
Neus	n.v.t.	Droog en schoon	Snot en koortsrand van voerresten
Schuimbekken	n.v.t.	Niet	Wel > Veel zetmeel of scheve natrium/kalium balans

Bron: Weergegeven schema's zijn tot stand gekomen in het kader van het project "Biogeit", als onderdeel van het LNV onderzoeksprogramma Biologische veehouderij waarin LBI en ASGWUR samenwerken ter ondersteuning van een kosteneffectieve onderscheidende biologische veehouderij. Samenstelling door Goaitske Iepema, Nick van Eekeren en Wim Govaerts in samenspraak met de themagroep Weerstand van het Bedrijfsnetwerk biologische schapen- en geitenzuivel.

Stap 4: De conditie

	Gewenste situatie
Droogstand	3 - 3,5
Bij aflammeren	3 - 3,5
Top lactatie	2 - 2,5
Dekperiode	2,5 - 3

- Voor het scoren van de conditie wordt de vulling rondom de zitbeenderen en de lendewervels beoordeeld door visuele beoordeling en voelen.
- Tijdens het scoren géén rekening houden met leeftijd, lactatiestadium en gezondheidstoestand van de geit.

Stap 5: De herkauwactiviteit en de mest

Signaal	Gewenste situatie		
Herkauwen per bolus	>70 slagen >te veel structuur	<50 >te weinig structuur	
Consistentie	Droge keutels > te weinig snelle energie of eiwit	Smeuige keutels	Als varkensmest > te veel snelle energie of eiwit
Kleur	Bleek > te weinig onbestendig eiwit	Goed	Donker > te veel onbestendig eiwit
Onverteerde vezels	n.v.t.	Weinig >	Veel > vertering op pensniveau niet goed
Onverteerde zaden	n.v.t.	Geen	Wel > vertering niet goed

- Beoordeel mest door de mest met een handschoen uit elkaar te wrijven.
- Vergeet niet de mest van de verschillende groepen geiten apart te beoordelen.